

HOW TO USE NONSTEROIDAL ANTI-INFLAMMATORY DRUGS AND THEIR EFFECTS ON THE BODY

Sharafiddinova Mashxura Alovatdinovna

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat Salomatligi texnikumi

Karimova Yulduz Mamadaliyevna

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat Salomatligi texnikumi

Abstract

Nonsteroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) are a class of drugs approved by the FDA for use as antipyretic, anti-inflammatory, and analgesic agents. These effects make NSAIDs useful for the treatment of muscle pain, dysmenorrhea, arthritic conditions, pyrexia, gout, migraines, and are used as opioid-sparing agents in some acute trauma situations.

Introduction

Annatatsiya

Nosteroid yallig'lanishga qarshi dorilar (NSAIDlar) antipiretik, yallig'lanishga qarshi va og'riq qoldiruvchi vositalar sifatida foydalanish uchun FDA tomonidan tasdiqlangan dori sinfidir. Ushbu ta'sirlar nosteroidlarni mushak og'rig'i, dismenoreya, artrit holatlari, pireksiya, podagra, migrenlarni davolash uchun foydali qiladi va ba'zi o'tkir travma holatlarida opioidlarni saqllovchi vositalar sifatida ishlatiladi.

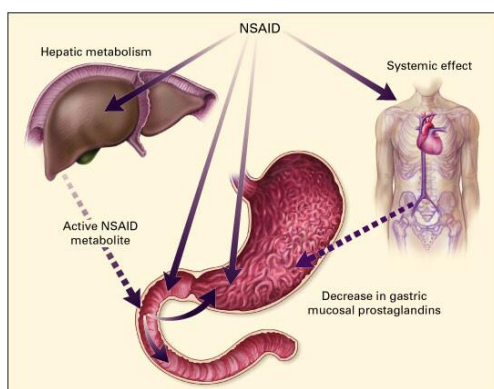
Аннотация:

Нестероидные противовоспалительные препараты (НПВП) — это класс препаратов, одобренных FDA для использования в качестве жаропонижающих, противовоспалительных и анальгетических средств. Эти эффекты делают НПВП полезными для лечения мышечной боли, дисменореи, артритных состояний, лихорадки, подагры, мигрени и используются в качестве опиоидсберегающих средств в некоторых острых травматических ситуациях.

Kirish

Nosteroidlar (nonsteroid yallig'lanishga qarshi dorilar) yallig'lanishni, og'riqni va isitmani kamaytiradigan dorilar. Nosteroidlarning ko'plab turlari mavjud, jumladan, retseptsiz va retsept bo'yicha. Tibbiyot xodimlari ularni bosh og'rig'i va tish og'rig'idan tortib artrit va mushaklarning qattiqligigacha bo'lgan keng qamrovli simptomlarni davolash uchun foydalanadilar. Nosteroid yallig'lanishga qarshi dorilar (NYAQV) og'riq, isitma va yallig'lanishni engillashtiradi, ammo organizmga sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin, ko'pincha jig'ildon qaynashi, oshqozon yarasi yoki qon ketishi kabi oshqozon-ichak muammolarini keltirib chiqarishi mumkin, shuningdek, buyraklarga ta'sir qilishi, qon bosimini oshirishi, yurak xuruji/insult xavfini oshirishi (ayniqsa uzoq muddatli foydalanish bilan) va uyquchanlik, bosh og'rig'i yoki allergik reaksiyalarni keltirib chiqarishi

mumkin, jigarga ta'sir qilishi va kam uchraydigan og'ir yurak/buyrak muammolari bo'lishi mumkin. Ular prostaglandinlarni blokirovka qilish orqali ishlaydi, ular oshqozon shilliq qavatini himoya qiladi va buyrak faoliyatini tartibga soladi, bu esa yon ta'sirga olib keladi.

Asosiy qism. Og'iz orqali va topikal NSAIDlar cho'zilishlar va yumshoq to'qimalarning shikastlanishi bilan bog'liq og'riq va shishishni samarali ravishda kamaytirishi aniqlangan. Topikal NSAIDlar 75 yosh va undan katta bemorlarda afzalroqdir, chunki ular og'iz

orqali qabul qilinadigan dorilarga o'xshash samaradorlikka ega va tizimli nojo'ya ta'sirlar xavfini kamaytiradi. Topikal ibuprofen kremi ishlatadigan bemorlarda davolanishning dastlabki 48 soati davomida og'riq ballari sezilarli darajada kamaygan. Rasemik ibuprofen spondilit, osteoartrit, revmatoid artrit va yumshoq to'qimalar kasalliklarini davolashda ishlatilgan. Diklofenak, ibuprofen, tolmetin va naproksen bo'g'im simptomlarini nazorat qilishda bir xil darajada samarali, etorikoksib va diklofenak esa osteoartritli bemorlarda og'riq va funktsiya uchun eng samarali og'iz orqali qabul qilinadigan NSAIDlardir.

Tish og'rig'i uchun ibuprofen va boshqa NSAIDlar stomatologlar tomonidan o'tkir va surunkali tish va orofasiyal og'riqlar uchun keng qo'llaniladi. Ibuprofen 400mg kattalarda stomatologik jarrohlardan keyin operatsiyadan keyingi og'riqni nazorat qilish uchun samarali og'riq qoldiruvchi vosita bo'lib, ibuprofen 400mg suyuq gel preparati operatsiyadan keyingi stomatologik og'riqni tezroq yengillashtiradi va yuqori umumiy samaradorlikni ta'minlaydi.

Yallig'lanish uchun NSAIDlar: NSAIDlar yallig'lanishga qarshi xususiyatlari tufayli osteoartrit, revmatoid artrit, ankilozlovchi spondilit, bursit, podagra aritriti, poliartikulyar yuvenil artrit, tendinit, tenosinovit va boshqa revmatologik kasalliklar kabi turli xil holatlarda tez-tez qo'llaniladi. Naproksen kabi ba'zi NSAIDlar FDA tomonidan revmatoid artrit va ankilozlovchi spondilit kabi yallig'lanishli artropatiyalarni davolash uchun tasdiqlangan bo'lsa-da, ular kasallikning kechishini o'zgartirmaydi yoki bu holatlarning keng tarqalgan oqibatlari bo'lgan bo'g'im va yumshoq to'qimalarning yo'q qilinishining oldini olmaydi. Shuning uchun, kasallikni o'zgartiruvchi revmatik dorilar (DMARDlar) yallig'lanishli artropatiyalarni davolashning birinchi qatoriga aylandi, naproksen kabi NSAIDlar qo'shimcha terapiya sifatida ishlatiladi. Siz nosteroidlarni bir nechta shakllarda sotib olishingiz mumkin, jumladan:

- Tabletkalar yoki kapsulalar.
- Suyuqlik.
- Jel va kremlar.
- Suppozitorialar.

Umumiy retseptsiz kuchli nosteroidlar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Aspirin (Bayer®, Sent-Jozef®).
- Ibuprofen (Motrin®, Advil®).
- Naproksen natriy (Aleve®).

Eng keng tarqalgan retsept bo'yicha kuchli nosteroidlardan ba'zilari:

- Celecoxib (Celebrex®).
- Diklofenak (Voltaren®).
- Fenoprofen (Nalfon®).
- Indometazin (Indocin®).
- Ketorolak (Toradol®).

Tibbiyot xodimlari nosteroidlarni davolash uchun foydalanadilar:

- Mushak og'rig'i.
- Artrit.
- Tendonit.
- Orqa og'rig'i.
- Bursit.
- Tish og'rig'i.
- Menstrüel kramplar.

Nosteroidlar tanangizni yallig'lanishga olib keladigan ba'zi kimyoviy moddalarni ishlab chiqarishni to'xtatadi. Nosteroidlar kortikosteroidlar kabi steroid yon ta'sirisiz ishlaydi. Steroidlar kortizonga o'xshash sintetik dorilar, tabiiy ravishda paydo bo'ladigan gormon. Kortizon singari, nosteroidlar og'riq va yallig'lanishni kamaytiradi.

Retseptsiz NSAIDni isitma uchun uch kundan ortiq va og'riq uchun 10 kundan ortiq foydalanmang, agar provayderingiz buni yaxshi deb aytmasa. Retseptsiz NSAIDlar og'riqni yo'qotish uchun yaxshi ishlaydi, ammo siz ularni faqat qisqa muddatda ishlatishingiz kerak. Agar provayderingiz uzoq vaqt davomida nosteroidlarni qabul qilishga ruxsat bersa, siz oshqozon og'rig'i yoki oshqozon yonishi kabi zararli yon ta'sirlarni kuzatib borishingiz kerak. Agar sizda nojo'ya ta'sirlar paydo bo'lsa, provayderingiz muqobil davolanishni tavsiya qilishi mumkin. O'nlab yillar davomida NSAIDLarning yuqori oshqozon-ichak traktiga ta'siri tadqiqotchilarning asosiy diqqat markazida bo'lib kelgan, bu esa NSAIDLarning oshqozon-ichak traktining yon ta'sirini keltirib chiqarish mexanizmini ko'rsatadigan keng ma'lumotlarning mavjudligiga olib keldi. Alomatlar yengildan (masalan, dispepsiya, gastroezofageal refluks, ko'ngil aynishi va qorin og'rig'i) og'rigacha (GIT qon ketishi, teshilishlar va gastrit) farq qilishi mumkin. Dispepsiya (ovqatlanish paytida yoki undan keyin oshqozon to'lishi, shishishi va yuqori qorin og'rig'i sifatida namoyon bo'ladigan surunkali hazmsizlik) nafaqat NSAIDLarning eng keng tarqalgan yon ta'siri, balki preparatni muddatidan oldin to'xtatishning asosiy sababidir. NSAIDLardan tashqari dispepsiyaning bir qancha boshqa sabablari mavjud bo'lsa-da, dispepsiyaning NSAIDLardan foydalanish bilan bog'liqligini aniqlash juda muhimdir, chunki bemorlarning 10% dispepsiya tufayli NSAIDLardan foydalanishni to'xtatadi. Uning tashxisi klinik jihatdan qo'yiladi va endoskopiyada hech qanday strukturaviy shikastlanish topilmaydi. Ba'zi odamlar nosteroidlarni qabul qilish natijasida oshqozon yarasi paydo bo'ladi. Oshqozon yarasi xavfini kamaytirish uchun har doim nosteroidlarni ovqat bilan birga oling (afzalroq, to'liq ovqat).

Nosteroidlar simptomlarni bartaraf etishda samarali bo'lsa-da, ular tanangizni davolashga yordam bermaydi. Aslida, tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bu dorilar tanangizning tabiiy shifo jarayonini sekinlashtirishi mumkin. Tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayder nosteroidlarni qo'llashning xavf-xatarlari va afzalliklarini ko'rib chiqishga va sizga mos keladigan davolanishni topishga yordam

beradi. Agar siz homilador bo'lsangiz yoki homilador bo'lishni rejalashtirmoqchi bo'lsangiz, NSAIDlarni qabul qilmasligingiz kerak. Bundan tashqari, agar quyidagi holatlardan biri sizga tegishli bo'lsa, nosteroidlarni qabul qilishdan oldin provayderingiz bilan maslahatlashing:

- Virusli infektsiyalari bo'lgan bolalar va o'smirlar (isitma bilan yoki isitmasiz) aspirin yoki aspirin o'z ichiga olgan mahsulotlarni Reye sindromi (miya va jigarga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan noyob, ammo o'limli kasallik) xavfi tufayli qabul qilmasliklari kerak.
- Yaqinlashib kelayotgan jarrohlik amaliyoti, shu jumladan og'iz bo'shlig'i jarrohligi bo'lganlar.
- Har kuni spirtli ichimliklarni o'z ichiga olgan ichimliklar iste'mol qiladigan odamlar.
- Aspirin qabul qilganda yomonlashadigan astma.
- Agar siz 65 yoki undan katta bo'lsangiz.

Agar siz nosteroidlarning katta dozalarini qabul qilsangiz yoki ularni uzoq vaqt qabul qilsangiz, nojo'ya ta'sirlarni rivojlanishi mumkin. Ba'zi nojo'ya ta'sirlar engil va o'tib ketadi, boshqalari esa jiddiyroq va tibbiy yordamga muhtoj. Tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderingiz buni buyurmasa, quyidagilarni qabul qilmang:

- Retseptsiz nosteroidlar bilan retseptsiz nosteroidlar.
- Bir nechta retseptsiz nosteroidlar.
- Nosteroidlarning tavsiya etilgan dozasidan ko'proq.

Xulosa

Orqangiz og'riganida, boshingizda og'riq bo'lganda, artrit kuchayadi yoki siz isitmani his qilsangiz, Nosteroid sizga kerakli yordamni berishi mumkin. To'g'ri ishlatilganda ular xavfsizdir. Ammo sog'lig'ingizdan shikoyatingiz bo'lmasa, ularni qabul qilish yaxshi fikr emas. Nosteroidlar siz uchun to'g'ri yoki yo'qligini tibbiy yordam ko'rsatuvchi shifokoringizdan so'rang.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. American College of Gastroenterology. Common GI Problems in Women: The Dangers of Aspirin and NSAIDs . Accessed 7/24/2023.
2. American Academy of Family Physicians. Pain Relievers: Understanding Your OTC Options . Last reviewed 4/2022. Accessed 7/24/2023.
3. U.S. Food and Drug Administration. FDA Drug Safety Communication: FDA strengthens warning that non-aspirin nonsteroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs) can cause heart attacks or strokes . Last reviewed 2/26/2018. Accessed 7/24/2023.
4. U.S. Food and Drug Administration. Health Hints: Use Caution with Pain Relievers . Last reviewed 12/7/2015. Accessed 7/24/2023.
5. U.S. National Library of Medicine. Pain Relievers Last review not listed. Accessed 7/24/2023.
6. An overview of clinical pharmacology of Ibuprofen. Bushra R, Aslam N. Oman Med J. 2010;25:155–1661. doi: 10.5001/omj.2010.49. [DOI] [PMC free article] [PubMed] [Google Scholar]
7. Adverse effects of nonsteroidal antiinflammatory drugs: an update of gastrointestinal, cardiovascular and renal complications. Harirforoosh S, Asghar W, Jamali F. J Pharm Pharm Sci. 2013;16:821–847. doi: 10.18433/j3vw2f. [DOI] [PubMed] [Google Scholar]